

Rijksoverheid

Beleidskompasformulier

 Beleidskompas

Regeling afwijkend gebruik frequentieruimte

Wie zijn belanghebbenden en waarom?

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Direct: Het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Defensie, Nationale politie, Rijksinspectie Digitale Infrastructuur, ministerie van Economische Zaken en Klimaat, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Indirect: omvangrijke gebruikers van frequenties

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

De nationale politie, Defensie, Rijksinspectie Digitale Infrastructuur

- Op welke wijze ga je belanghebbenden in de verschillende fasen van het beleidstraject betrekken?

De direct belanghebbenden zijn in een werkgroep gevraagd mee te werken aan de regeling. Tijdens de internetconsultatie kunnen gebruikers van frequenties reageren

Wat is het probleem?

- a) Wat is vermoedelijk het probleem?

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) bewaakt een juist en ongestoord gebruik van de frequentieruimte ten behoeve van ongestoorde communicatie door rechthebbenden. Het verstoren van draadloze communicatie, zogeheten afwijkend gebruik van de frequentieruimte, is in beginsel niet toegestaan. In artikel 3.22 van de Telecommunicatiewet is een bepaling opgenomen voor afwijkend gebruik van de frequentieruimte.

Voor de ministers met taken op het gebied van openbare orde en veiligheid, zoals Defensie en Justitie en Veiligheid, is het gewenst dat van deze mogelijkheid gebruikt kan worden gemaakt. Zij moeten kunnen interveniëren op draadloze communicatie als deze dreiging oplevert voor de veiligheid of wanneer dreiging kan worden voorkomen.

Als gevolg van de sterke opkomst van drones is de noodzaak tot het opstellen van een regeling om deze bij dreiging van de openbare veiligheid te kunnen verstoren toegenomen. Naast voor nuttig gebruik geven drones immers nieuwe mogelijkheden ook voor kwaadwillenden (bijv terreur, criminelen). De algemene term voor dit soort apparaten is 'onbemand luchtvaartuig' of Unmanned Aerial Vehicles (UAV's). Op de werkerreinen van de Ministers van Justitie en Veiligheid en Defensie is er een actuele behoefte om drones te kunnen neutraliseren wanneer die een serieuze veiligheidsdreiging opleveren. Ook

onbemande rijdende en varende objecten kunnen dreiging opleveren. Bestrijding van onbemande mobiele systemen is een gebied in ontwikkeling. Beide ministers doen onderzoek naar bestrijdingsmiddelen. Er bestaan fysieke middelen om UAV's te stoppen zoals projectielen met netten, lasers, enz. Toepassing van radiointerventiemiddelen is een andere optie. In dat laatste geval tracht men bijvoorbeeld de radiografische aansturing van de drone te verstoren. De genoemde departementen willen daarvoor specialisten kunnen opleiden, trainen, en testen kunnen doen. Voor het radiografisch bestrijden van onbemande mobiele systemen is derhalve een nieuwe ministeriële regeling opgesteld.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Er wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van drones door de samenleving. Ook misbruik als gevolg van de toenemende dreigingen in de samenleving neem toe.

c) Wat is het huidige beleid en wat leren we van de evaluatie daarvan?

De werkwijze wat betreft inzet van radiointerventiemiddelen tegen onbemande mobiele systemen was tot dusver dat betreffende diensten van de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Defensie bij de Minister van EZK een verzoek tot ontheffing konden indienen tot gebruik van een radiointerventiemiddel op grond van artikel 3.22, derde lid, van de Telecommunicatiewet. Drones komen tegenwoordig steeds meer voor, en daarmee ook incidenten met drones die een dreiging voor de veiligheid kunnen opleveren. Betreffende overheidsdiensten hebben behoefte om in geval van een actuele dreiging zeer snel en direct te kunnen optreden, bijvoorbeeld voor bepaalde (grote) evenementen. Het kan daarnaast gewenst zijn bepaalde terreinen en locaties permanent te kunnen beveiligen tegen drones. Door de toegenomen incidenten met drones is er daarbij bij deze diensten tevens meer behoefte hun ambtenaren op te leiden en bij te scholen in verantwoord gebruik van radiointerventiemiddelen. Het wordt administratief te belastend, te inflexibel en te traag om voor die gevallen ontheffingsverzoeken te moeten indienen en een beoordeling te moeten uitvoeren dan wel af te wachten. Om deze redenen wordt voor radiografische bestrijding van onbemande mobiele systemen een vrijstellingsregeling voorzien.

d) Wat gebeurt er als de overheid niets doet? (Nuloptie) Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Indien de overheid niets doet, blijft ten aanzien van afwijkend gebruik van frequentieruimte de individuele ontheffing van artikel 3.22 van de Telecommunicatiewet leidend. Gelet op de sterke groei in en groeiende misbruik van het dronegebruik; de administratieve last die gepaard gaan bij het indienen en beoordelen van die ontheffingsverzoeken; en de tijd die de beoordeling in beslag neemt, verdient een vrijstellingsregeling met strikte eisen over de inzetbaarheid van radiointerventiemiddelen de voorkeur.

e) Wat zijn mogelijke neveneffecten en hoe worden deze gemitigeerd?

Inzet van een radiointerventiemiddel kan mogelijk verstorend werken voor andere frequentiegebruikers. Door de gestelde voorwaarden in de regeling wordt hinder of schade aan andere gebruikers van de frequentieruimte tot een minimum beperkt. Daarnaast zal schade aan derden veroorzaakt door de betreffende overheidsdienst worden gecompenseerd.

Wat is het beoogde doel?

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel is om onder strikte voorwaarden het mogelijk te maken dat de Nationale Politie en de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Defensie, met een radiointerventiemiddel, een drone die een ernstige, acute en herkenbare dreiging van de veiligheid vormt, te neutraliseren.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Doel 16: Vrede, Justitie en Sterke publieke diensten

- c) Zijn er specifieke randvoorwaarden en criteria die volgen uit de probleemanalyse of die te maken hebben met budgettaire of andere beperkingen?

In de regeling worden diverse voorwaarden geschetst onder welke inzet van een radiointerventiemiddel moet plaatsvinden. Zo moet het middel aan allerlei technische eisen voldoen en moet de bedienaar een relevante opleiding gevolgd hebben.

Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Onder omstandigheden is het mogelijk dat een drone bijvoorbeeld met projectielen, netten of lasers gevangen of gestopt kan worden. In een geval dat met een minder ingrijpend middel de drone kan worden gevangen of gestopt, is inzet van een radiointerventiemiddel niet toegestaan.

Wat zijn de gevolgen van de opties?

Bij inzet van de andere inzetmethoden zal er geen afwijkend gebruik zijn van frequentieruimte, maar bestaat er een reële kans dat daarmee geen drone kan worden geneutraliseerd. Bovendien is de gevaarstelling voor omstanders bij de inzet van bv projectielen erg groot.

Wat is de voorkeursoptie?

Inzet van één van de middelen is sterk situationeel afhankelijk en moet telkens door de betreffende overheidsinstanties worden afgewogen. Het verdient de voorkeur bij een inzet waarbij een drone mogelijk moet worden geneutraliseerd meerdere inzetopties beschikbaar te hebben.